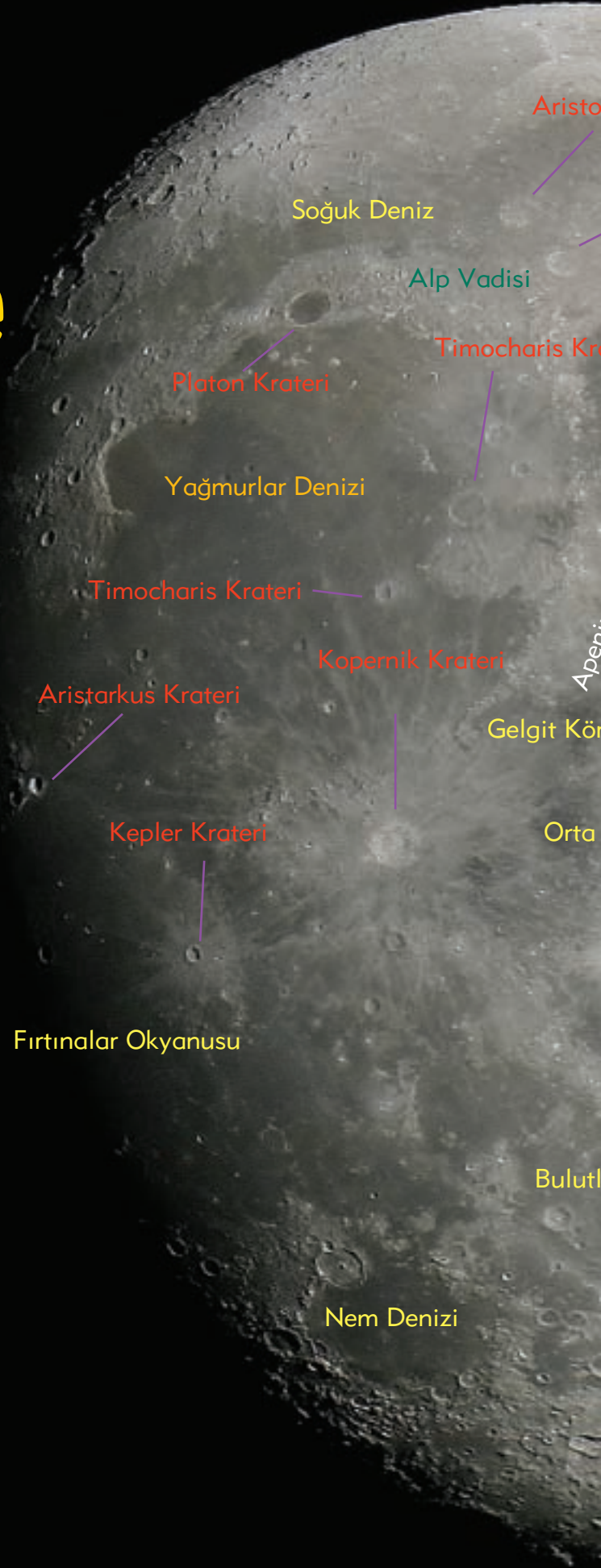

Ay'ın Yüzeyine Bakalım

Ay'a dikkatli bakarsak yüzeyinde ilginç şekiller görürüz. Koyu ya da açık renkli, yüksek ya da çukur görünen bu şekillerin hepsinin birer adı var. Üstelik de bu adlar Dünyamızdaki yüzey şekillerinin adlarına benziyor.

Ay'daki kraterlere ünlü insanların adları verilmiş. Tycho, Kopernik ve Kepler gibi birçok krater adını ünlü gökbilimcilerden almış.

Ay, dolunay evresinde daha parlak görünür. Parlaklığı nedeniyle kraterleri ve yükseltileri görmek çok zordur. Ay o kadar parlaktır ki, yıldızlar yanında sönük kalır. Ay'ı gözlemenin en iyi zamanı dolunay evresinden 3-4 gün öncedir. Bu dönemde Ay, tam yuvarlak görünmez. Dürbünle ışık almayan kısımlara yakın bölgelere doğru baktığımızda kraterleri rahatlıkla görebiliriz.

Ay'ı çıplak gözle ya da dürbünle baktığımızda gördüğümüz koyu renkli geniş düzlükler Dünya'daki denizlere benzetilmiş ve "deniz" olarak adlandırılmış. Ancak bu denizler Dünya'dakilerden çok farklı. Çünkü Ay'da su yok! Milyonlarca yıl önce Ay'da akan lav bu denizleri oluşturmuş. Bu bölgeler, daha az engebeli ve koyu renkli görünüyor.

Apenin Dağları, Ay'ın üzerinde görülen en belirgin sıradağlardır. Büyük göktaşları Ay'a çarparak yüzeyi sıkıştırmış ve çevresinde yükselti oluşturmasına neden olmuş.

Ay'da dikkati çeken şekillerden biri de kraterlerdir. Ay'ın atmosferi yoktur. Bu nedenle göktaşları Ay'a çarpar. Küçük bir göktaşı bile Ay'ın üzerinde krater oluşturabilir.

Ay'ın en belirgin olarak görünen kraterinin adı "Tycho" ("tayko" olarak okunur). Ay'a yüz milyon yıl önce çarpan bir göktaşı sayesinde oluşan Tycho, diğerlerine göre daha genç bir krater. Bir kraterin genç olduğu, daha parlak görünmesinden ve çevresinde çizgiler bulunmasından anlaşılır. Bu fotoğraftaki uçağı görebiliyor musunuz? Bu uçak, aslında atmosferimizdeki yolculuğunu yapıyor. Fotoğrafta yer almasının nedeni, çekim sırasında Ay'ın önünden geçiyor olması. Uçağın siyah görülmesinin nedeniyse Ay'ın uçağa göre daha parlak olması.

Burcu Parmak
Fotoğraf: Anthony Ayiomamitis